

AZ ÓKORTUDOMÁNYI TÁRSASÁG 61. ALKALOMMAL MEGRENDEZETT ÁBEL JENŐ ORSZÁGOS LATINVERSENYÉNEK DÖNTŐ FORDULÓJA

A minores kategória tétele

(2025. április 12. 12:00–16:00)

Praeneste alapítása

Ennek a versenynek a tárgyát nem „római”, hanem „latin” nyelvnek hívjuk – mégis gyakran megfelelünk arról, hogy a római hódítás előtt nemcsak a rómaiaknak, hanem a többi környező városállam lakóinak is ugyanez volt az anyanyelve. Ezeknek a városoknak ugyanúgy megvoltak a maguk alapító mítoszai, mint Rómának. A hegyvidéki Praeneste alapítását például a rejtélyes körülmények között nevelkedett Caeculushoz kötötte a hagyomány, akiben egyben a római Caecilius-nemzetség őseit is tisztelték – alább az ő története következik.

Cum mater Caeculum peperisset,¹ exposuit eum iuxta focum, in quo pastores ignem accenserant paullo ante. Calor infantem in calidos cineres duxit, ubi eum pastores invenerunt. Eum Vulcani filium crediderunt,² educaverunt et Caeculum appellabant, quia parvulos ex igne habebat oculos.³ Postquam ad puberem aetatem venit, civitatem in montibus Latii construxit, quam Praeneste⁴ vocavit. Ibi extruxit theatrum ligneum, ut finitimae gentes ad eam urbem concurrerent. Et cum ludorum die vicinos populos invitavisset, suadebat eos, ut secum habitarent et pro gloria nominabat filium se Vulcani. Quod⁵ cum illi non crederent, invocavit Vulcanum et omnem illam multitudinem flamma circumsaepsit. Hospites miraculo commoti⁶ ei crediderunt et in nova urbe manserunt, etiam cum Caeculus flammam exstinxisset.

¹ A szótárban lásd a *pario* szócikknél.

² A *credo* ige vonzata itt kettős *accusativus*, mint a nevezést jelentő igéknek (pl. *nomino*, *appello*): „*valakinek/valaminek hisz valakit/valamit.*”

³ A beszélő név értelmezéséhez a szótárban lásd a *caecus* 3 szócikket.

⁴ A város nevének szótári alakja: *Praeneste*, -is n.

⁵ A vonatkozó névmás a legutóbbi tagmondatra (*et ... Vulcani*) utal, mutató névmással fordítható.

⁶ *commotus* 3 – meghatott, megindult (amitől: *abl.*)